

बेलौरी नगरपालिकाका नगर उपप्रमुख श्री जोग राम चौधरी ज्यूले
२०७९/०३/१० गते नगरपालिकाको नवौं नगर सभामा प्रस्तुत
गर्नुभएको बजेट बक्तव्य

कार्यपालिका बाट स्विकृत मिति:- २०७९।०३।०८

नगर सभा मा पेश मिति :- २०७९।०३।१०

सम्मानित सभाका अध्यक्ष ज्यू,

नगर सभाका सदस्यज्यूहरू,

यस नगरकार्यपालिकाको कार्यालयका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू लगायत अन्य सम्पूर्ण राष्ट्रसेवक कर्मचारी, सुरक्षाकर्मी एवं संचारकर्मी साथीहरू, संम्बत २०७९ वैशाख ३० गते सम्पन्न स्थानीय तह निर्वाचन पश्चात नगरपालिकाको नवौं नगर सभामा आगामी आर्थिक वर्ष ०७९/०८० को लागि बजेट प्रस्तुत गर्दैछु ।

स्थानीय तहको निर्वाचन पश्चात यस नगरपालिकाको नगर सभाका लागि निर्वाचित भई आउनु भएका तपाईं सबै नगर सभाका सदस्य ज्युहरूलाई हार्दिक बधाई व्यक्त गर्दै आफ्नो अमूल्य मत दिई निर्वाचित गराउनुहुने सम्पूर्ण बेलौरी नगरबासीलाई हार्दिक आभार समेत व्यक्त गर्न चाहन्छु । सर्वप्रथम त प्रजातन्त्र प्राप्ति, लोकतन्त्र एवं गणतन्त्रका लागि भएका विभिन्न ऐतिहासिक जनआन्दोलनहरूमा ज्यानको आहुती दिने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात सहीदहरूप्रति हार्दिक श्रद्धान्जली व्यक्त गर्दछु ।

स्थानीय तहको निर्वाचन पश्चात कार्यभार सम्हाली निति, विधी र कानुनले दिएको अधिकार र जनताको जनमतको कदर गर्दै हामीले कार्य प्रकृया संचालन गरिरहेको सर्व विदितै छ । संविधानसभाबाट नेपालको संविधान जारी भै स्थानीय तहहरू गठन भए पश्चात सबैको ध्यान स्थानीय तहहरूमा केन्द्रीत भई रहेको छ । राज्यको ठूलो लगानी अब स्थानीय तहहरूमा विनियोजित भएको छ । जनअपेक्षा पनि हात्तै बढेको छ । यस परिस्थितिमा नगर सभाका सदस्यज्यूहरू अझै बढी जिम्मेवार र संवेदनशिल हुन जरूरी भएको छ ।

स्थानीय तहहरू संघैभरी संघीय सरकारको अनुदान रकममा मात्र भर परेर सबै जनअपेक्षा र आवश्यकता बमोजिमको विकास निर्माण गर्न सकिदैन । यसका लागि आन्तरिक श्रोतहरूको अभिवृद्धि अपरिहार्य हुन आउँछ । जनताको करबाट जनताकै विकास निर्माणलाई अगाडि बढाउनु

पर्ने हुन्छ । यसका लागि राजस्व संकलनका क्षेत्रहरू पहिचान गरी करका दायराहरूलाई समयसापेक्ष बढाउँदै लैजानु पर्ने जरूरी भएको छ । यसमा सबैको ध्यान जानेछ, भन्ने मैले अपेक्षा गरेको छु ।

सम्मानित सभाका अध्यक्ष ज्यु.

अब म चालु आर्थिक वर्षमा यस नगरपालिका अन्तर्गत कार्यान्वयन भएका विकास निर्माणका योजना तथा कार्यक्रमहरूको संक्षिप्त विवेचना गर्न चाहन्छु । वर्षायामको सुरुवात, आर्थिक वर्षको अन्तिम समय समेत रहेकाले सबै योजना तथा कार्यक्रमहरूलाई अपेक्षाकृत रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याउन नसकिए पनि हाम्रा प्रयास हदै सम्म जारी छन् । आउँदा दिनहरूमा उल्लेखित बमोजिमका चुनौतीको सामना गर्दै, भएका कमीकमजोरीहरूको न्यूनीकरण गर्दै प्रभावकारी रूपमा आयोजना तथा कार्यक्रमहरूको व्यवस्थापन गर्न जरूरी रहेको कुरा समेत यस गरिमामय सभामा पेश गर्न चाहन्छु ।

सम्मानित सभाका अध्यक्ष ज्यु.

अब म आगामी आर्थिक वर्षको लागि योजना तथा कार्यक्रमहरूको तर्जुमा गर्दा अपनाइएका मुख्य मुख्य विधिहरूको यहाँहरू समक्ष संक्षेपमा विवेचना गर्न चाहन्छु ।

नेपालको केन्द्रीकृत शासन व्यवस्थालाई संघीय शासन व्यवस्थामा रूपान्तरण गर्ने गरी नेपालको संविधान जारी भई लागू भएको हामीहरू सबैलाई विदितै छ । सोही सिलसिलामा स्थानीय तहहरूको दोस्रो निर्वाचन सम्पन्न भई सिंहदरबारका अधिकार स्थानीय सरकारहरूमा हस्तान्तरण भईरहेको विद्यमान अवस्था छ ।

आगामी आर्थिक वर्षका लागि वस्तीस्तरका लागि आवश्यक योजना तथा कार्यक्रमहरू वडा समितिहरूबाट प्राथमिकीकरण गरी बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समितिमा पठाउने व्यवस्था मिलाइएको छ । सो कार्य पूर्व नगरपालिकालाई संघीय सरकारबाट यस नगरपालिकालाई आगामी आ.व. को लागि सिलिड उपलब्ध गराएको थियो । उप-प्रमुख को संयोजकत्वमा रहेको राजस्व परामर्श समितिबाट करका दरहरू सहित आगामी आर्थिक वर्षका लागि आन्तरिक आयको प्रक्षेपण भएको छ । श्रोत अनुमान समितिको आन्तरिक आय प्रक्षेपण तथा संघीय तथा प्रादेशिक सरकारबाट प्राप्त बजेट सिलिडको दायरामा रही नगरपालिकाका प्रमुखको संयोजकत्वमा रहेको श्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिले आगामी आर्थिक वर्षका लागि कूल सिलिड निर्धारण गरेको थियो । नगरकार्यपालिकामा बजेट निर्माणका लागि विभिन्न विषयगत समितिहरू तथा विषयगत क्षेत्र समूहहरूको गठन गरिएको छन । वडा स्तरबाट प्राथमिकीकरण गरि पठाएका योजनाहरूलाई कार्यपालिका अन्तर्गतका विभिन्न समितिहरू तथा समूहहरूमा छलफल गरी नगरकार्यपालिकाको बैठकबाट आगामी आर्थिक वर्षको लागि बजेट तर्जुमा गरी कार्यपालिकाको बैठकबाट स्विकृत भई छलफल सहित पारितका लागि आजको यस सभामा पेश गरिएको छ ।

सम्मानित सभाका अध्यक्ष ज्यु.

अव म आगामी आर्थिक वर्षका लागि योजना तथा कार्यक्रमहरूको तर्जुमा गर्दा लिइएका आधारहरूलाई यस सभा समक्ष पेश गर्न चाहन्छु । आगामी आर्थिक वर्ष २०७९/८० को योजना तथा कार्यक्रमहरू तयार गर्दा निम्नानुसार बमोजिमका आधारहरू लिइएको छ ।

- नेपालको संविधान
- पन्ध्रौं पञ्च वर्षीय योजना, दिगो विकास लक्ष २०१६-२०३०
- नेपाल सरकारले विभिन्न समयमा गरेका निर्णयहरू
- संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय र अर्थ मन्त्रालयले बजेट तर्जुमा सम्बन्धमा जारी गरेका निर्देशिकाहरू तथा निर्णयहरू
- स्थानीय तहको योजना तथा बजेट तर्जुमा दिग्दर्शन, २०७८
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४
- आर्थिक कार्यविधि २०७६
- यस नगरकार्यपालिकाले पारित मुल निति तथा कार्यक्रम र विभिन्न समयमा मा पारित गरेका अन्य नितिहरू,
- बिज्ञहरूको राय सुझाव र परामर्श

सम्मानित सभाका अध्यक्ष ज्यु.

स्थानीय तहको दोस्रो चुनाव पश्चात यस गरिमामय सभामा आगामी आर्थिक वर्ष २०७९/८० को लागि अनुमानित आय व्ययको विवरण पेश गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

❖ आगामी आर्थिक वर्षको लागि अनुमानित कूल बजेट रू. ८८ करोड ९६ लाख ४२ हजार आय व्यय हुने प्रारम्भिक अनुमान छ ।

क्र.स.	आम्दानी शिर्षक	रकम	क्र.स.	खर्च शिर्षक	रकम
१	सशर्त अनुदान चालु (संघीय सरकार)	२४ करोड ३२ लाख	१	संघ समपुरक अनुदान	४ करोड ८० लाख
२	समपुरक अनुदान (संघिय सरकार)	२ करोड ४० लाख	२	प्रदेश सरकार समपूरक अनुदान	१ करोड ५० लाख
३	राजश्व वाँडफाँड (संघिय सरकार)	१२ करोड ४५ लाख १२ हजार	३	सडक बोर्ड	६५ लाख
४	समानिकरण अनुदान(प्रदेश सरकार)	१ करोड २५ लाख ९१ हजार	४	शिक्षा	२ करोड
५	राजश्व वाँडफाँड (प्रदेश सरकार)	४८ लाख ३९ हजार	५	कृषि	२ करोड ५० लाख
६	आन्तरिक श्रोत न.पा	३ करोड २५ लाख	६	पशु	१ करोड १० लाख
७	सामाजिक सुरक्षा भत्ता	१५ करोड	७	न्यायिक समिति	१० लाख
८	समपुरक अनुदान (प्रदेश सरकार)	७५ लाख	८	महिला तथाबालबालिका	१५ लाख
९	सडक बोर्ड	५० लाख	९	गत वर्षको बाँकी भुक्तानी	४ करोड ५० लाख
१०	समानिकरण अनुदान(संघिय सरकार)	१७ करोड ७ लाख	१०	सशर्त अनुदान चालु (संघिय सरकार)	२६ करोड ६५ लाख

११	विशेष अनुदान (प्रदेश सरकार)	२५ लाख	११	प्रशासनिक खर्च	१५ करोड
१२	सशर्त अनुदान पूजिगत(संघीय सरकार)	२ करोड ३३ लाख	१२	सामाजिक सुरक्षा भत्ता	१५ करोड
१३	विशेष अनुदान (संघीय सरकार)	२ करोड ५० लाख	१३	स्वास्थ्य	२ करोड
१४	आ.ल्या	६ करोड	१४	विशेष अनुदान (संघीय सरकार)	२ करोड ५० लाख
१५	तराई मधेश समृद्धि कार्यक्रम	४० लाख	१५	विशेष अनुदान (प्रदेश सरकार)	२५ लाख
१६.	सामाजिक सुरक्षा	१५ करोड	१६	सहकारी विभाग	५ लाख
			१७	विपद् व्यवस्थापन कोष	१ करोड
			१८	नगर स्तरीय योजनाहरु	४ करोड ७६ लाख ४२ हजार
			१९	वडा न १	२३ लाख ६४ हजार
			२०	वडा न २	४० लाख ७६ हजार
			२१	वडा न ३	३८ लाख ८ हजार
			२२	वडा न ४	३८ लाख २४ हजार
			२३	वडा न ५	४६ लाख २४ हजार
			२४	वडा न ६	४९ लाख ३२ हजार
			२५	वडा ७	२६ लाख १२ हजार
			२६	वडा न ८	४२ लाख ९६ हजार
			२७	वडा न ९	४३ लाख ७२ हजार
			२८	वडा न १०	५० लाख ९२ हजार
			२९	तराई मधेश समृद्धि कार्यक्रम	४५ लाख
	जम्मा	८८ करोड ९६ लाख ४२ हजार		जम्मा	८८ करोड ९६ लाख ४२ हजार

चालु तर्फ

- ❖ आगामी आर्थिक वर्षका लागि चालू तर्फ कूल ६४ करोड ५५ लाख बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- ❖ आगामी आर्थिक वर्षका लागि चालू खर्च तर्फ विनियोजन बजेट मध्ये प्रशासनिक खर्चका लागि कूल १५ करोड विनियोजन गरेको छु । यसमा कर्मचारिको सुबिधामा संघीय सरकारले थप गरेको सुबिधाको व्यवस्था गरिएको छ । जुन सेवा सुबिधा स्थानिय निकायका कर्मचारीले पाएका छन सो सुबिधा अन्य निकाय बाट यस नगरपालिका को सेवा मा आयका कर्मचारी लाई पनि उपलब्ध गराईने छ । यस मध्येबाट नगरपालिका अन्तर्गत रहेका सम्पूर्ण कर्मचारीहरूको तलब भत्ता तथा कार्यालय सञ्चालन खर्च र पुजिगत खर्च समेत प्रस्ताव गरिएको छ । सेवा बाट अलग हुन चाहने कर्मचारीको लागि यस आ.व.मा आवश्यक रकम छुट्याईएको छ । चालू खर्च तर्फ नै निर्वाचित जनप्रतिनिधीहरूको तलब का लागि ब्यवस्था गरिएको छ । पदाधिकारिको लागि बिरामि उपचार, दुर्घटना बिमा जस्ता कार्यक्रम ल्याउन पनि जरुरी देखेको छु । आगामी आर्थिक वर्षमा सबै उपभोक्ता समितिहरूको लागि तालिम तथा अभिमुकरण निरन्तर उपलब्ध गराइने छ । यसलाई थप प्रभावकारी बनाईने छ । जसबाट हालका दिनहरूमा देखिएको आयोजना व्यवस्थापन सम्बन्धी अन्यौलको अन्त्य तथा भुक्तानी प्रकृत्यामा सबै उपभोक्ता समितिहरूलाई सहजता पैदा हुनेछ । आगामी आर्थिक वर्षमा सबै वडा कार्यालयहरूलाई सूचना मैत्री बनाइनेछ । सबै वडा कार्यालयहरूमा इमेल इन्टरनेटको प्रबन्ध गरिनेछ । स्थानीय तहहरूबीचको अनुभव आदान प्रदान गर्नको लागि पदाधिकारीहरू समेत कार्यरत कर्मचारीहरूलाई अध्ययन भ्रमणको अवसर प्रदान गरिनेछ । यसले गर्दा स्थानीय तहहरू बीचको हार्दिकता तथा सेवा प्रवाहमा समानता पैदा हुनेछ ।
- ❖ सामाजिक सुरक्षा तर्फ रु १५ करोड विनियोजन गरि ज्येष्ठ नागरिक, एकल महिला, अपांग, दलित लाई सामाजिक न्याय र संरक्षण प्रदान गरेको छु ।

पुंजिगत तर्फ

- ❖ आगामी आर्थिक वर्षका लागि कूल पुंजीगत खर्च रु. २४ करोड ४१ लाख ४२ हजार विनियोजन गरेको छु । स्थानीय तहहरूको कार्यान्वयन पश्चात जनताहरूमा धेरै अपेक्षाहरू बढेर आएका छन् । वस्ती बस्तीमा स्थानीय तहको अनुभूति पु-याउनु छ । त्यसैले आगामी आर्थिक वर्षका लागि हरेक वडाहरूको समनुपातिक बिकाश का लागि आवश्यक श्रोत सुनिश्चितता गरी सोही वडा अन्तर्गतबाट जनताहरूले प्रस्ताव गरी पठाइएका अधिकांश आयोजना तथा

कार्यक्रमहरूलाई प्रस्ताव गरिएको छ । वडा स्तरबाट प्राथमिकीकरण गरी आएका आयोजनाहरूमा कूल ४ करोड खर्च हुने प्रारम्भिक अनुमान छ ।

- ❖ यस नगरपालिकाले आ.ब. २०७९\०८० मा तयार गरेका सबै अधुरा योजना तथा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिएको छ । वडास्तरबाट छनौट भई आएका अन्य योजनाहरूलाई श्रोतले भ्याएसम्म कार्यपालिकाको बैठकबाट थप बजेट विनियोजन प्रस्ताव गरिएको छ । जनताका सबै अपेक्षाहरूलाई एकै वर्षमा सम्पूर्ण रूपमा संवोधन गर्न कठिन हुने भएकाले जनस्तरबाट छनौट भई आएका तर आगामी आर्थिक वर्षका लागि बजेट विनियोजन हुन नसकेका योजना तथा कार्यक्रमहरूलाई प्राथमिकताका आधारमा प्रदेश सरकार तथा संघीय सरकारमा सिफारिस साथ पठाउने व्यवस्था मिलाईएको छ ।
- ❖ प्रत्येक वडा स्तरबाट सिफारिस भई आएका योजनाहरूको नामावली अनुसूचीमा उल्लेख गरिएको छ ।

विषयगत शाखा तर्फ

- ❖ प्रत्येक वडा बाटै दलित ,आदिवासी जनजाती, महिला, बालबालबालिका जस्ता लक्षित बर्गको लागि आवश्यक ब्यबस्था गरेको छु । जसमा नगरपालिकाले पनि थप बजेट को ब्यबस्था गरेको छु ।
- ❖ स्वास्थ्य सेवा लाई प्रभावकारी र गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवा बनाउन २ करोड विनियोजन गरेको छु ।
- ❖ शिक्षाको गुणस्तर वृद्धि गर्नको लागि शिक्षा शाखाका लागि २ करोड विनियोजन गरेको छु ।
- ❖ कृषि क्षेत्रको विकास गरि नगरपालिकालाई कृषि उपजको हबको रूपमा स्थापित गर्न २ करोड ५० लाखको बजेट व्यवस्था गरेको छु ।
- ❖ पशु बिकास कार्यक्रम को लागि १ करोड १० लाख रकम विनियोजन गरेको छु ।
- ❖ महिला हिंसाको अन्त्य, बालविवाह मुक्त नगरपालिका, साथै महिलाको नेतृत्वबिकास तथा सहभागिता अभीवृद्धिका लागि महिला बिकास कार्यक्रम अन्तरगत १५ लाख रकम विनियोजन गरेको छु ।
- ❖ बेलौरी नगरपालिकाको न्यायिक समितिका लागि १० लाख विनियोजन गरेको छु ।
- ❖ बेलौरी नगरपालिकाको सहकारी क्षेत्रको विकासका लागि ५ लाख विनियोजन गरेको छु ।

नगर स्तरीय योजना तर्फ

नगर स्तरीय योजना तर्फ कुल ४ करोड ७६ लाख ४२ हजार विनियोजन गरेको छु। साथै नगर स्तरीय योजना तथा कार्यक्रमहरू अनुसूचीमा राखिएको छ ।

- ❖ विपद व्यवस्थापन कोषमा १ करोड विनियोजन गरिएको छ ।
- ❖ विकासमा सहकारीता र साझेदारिताको लागि ३ करोड १५ लाख रकम बराबरको समपुरक कोषको व्यवस्था गरेको छु।
- ❖ धर्म संस्कृतिको प्रवर्धन र विकास आजको अपरिहार्य आवश्यकता हो । यसको लागि मन्दिर व्यवस्थापन तथा अन्य पुर्वाधार निर्माणका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु ।
- ❖ यस नगरपालिकाको समग्र विकास तथा समृद्धिमा टेवा दिन विभिन्न लक्षित योजना तथा कार्यक्रमहरू प्रस्ताव गरिएको छ ।
- ❖ यस नगरपालिका अन्तर्गतका सम्भाव्य क्षेत्रहरूको पहिचान गरी Home Stay बनाउनको लागि जनताको सहभागितामा कार्यक्रम अघि बढाउन आवश्यक बजेटको व्यवस्थापन गरेको छु।

सम्मानित नगर सभाका अध्यक्ष ज्यु.

नगरपालिकाको सेवाप्रवाह तथा विकास निर्माणको गतिलाई छिटो छरितो र जनमुखी बनाउनको लागि कार्यालय व्यवस्थापन एक महत्वपूर्ण अवयव हो । आगामी आर्थिक वर्षको प्रारम्भमै जनतालाई अनुभूति हुने प्रकारले सकेसम्म सबै वडा कार्यालयहरूलाई व्यवस्थित बनाउने कार्यको प्रारम्भ गरिनेछ । अझै चालू तथा पूँजीगत तर्फका सबै खर्च शीर्षकका विस्तृत विवरणहरू यसै बजेट वक्तव्य साथै अनुसूचीमा संलग्न राखी सबै सदस्य महानुभावहरूलाई उपलब्ध गराईएको अबगत गराउँदै विस्तृत विवरण अनुसूचीहरूबाट हेर्नुहुन समेत पुनः सादर निवेदन गर्दछु ।

स्वस्थ र अनुशासित जिवनका लागि खेलकुद भन्ने नाराका साथ थप खेल प्रशिक्षक व्यवस्था गरिनेछ । यस मध्येबाट शिक्षा र स्वास्थ्य, कृषी, महिला बालबालिका, सिचाई, लगायतका मन्त्रालय अन्तर्गतका विभिन्न कार्यक्रमहरूको प्रस्ताव गरिएको छ । सो सम्बन्धी विस्तृत विवरण अनुसूचीमा संलग्न छ । यस शीर्षक अन्तर्गतको बजेट सशर्त अनुदान तर्फको भएको र सो सम्बन्धी प्रस्तावित कार्यक्रम अर्थ मन्त्रालयबाट प्राप्त हुन आएकाले सोही प्रस्तावलाई हुबहु सभामा निर्णयार्थ पेश गरिएको छ ।

सम्मानित नगर सभाका अध्यक्ष ज्यु.

प्रस्तावित योजना तथा कार्यक्रमहरूको सफलता यिनीहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा भर पर्दछ । तसर्थ, प्रस्तावित योजना तथा कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी तथा व्यवस्थित कार्यान्वयनमा यस नगरपालिका

अन्तर्गतका सम्पूर्ण राजनीतिक दल, नागरिक समाज, स्थानीय वुद्धिजिवी, नगरपालिकाबासी सम्पूर्ण दाजुभाइ दिदीबहीनीहरूको उल्लेख्य सहयोग रहने छ भन्ने अपेक्षा लिएको छु ।

अन्त्यमा,

बजेट तर्जुमाको दौरान अमूल्य सहयोग प्रदान गर्नुहुने सम्पूर्ण टोलबस्तीबासी जनताहरू, वडा समिति, वडा अध्यक्ष लगायत सदस्य ज्यूहरू, विभिन्न समितिहरूका सदस्य ज्यूहरू, विषयक्षेत्रगत समूहका सदस्यज्यूहरू, नगर कार्यपालिकाका सबै सदस्य ज्यूहरू राजनीतिक दल लगायत महत्त्वपूर्ण मार्गदर्शनका लागि श्रदय नगरपालिका प्रमुख ज्यूलाई हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दछु ।

साथै, बजेट तर्जुमाको सिलसिलामा प्राविधिक तथा अन्य व्यवस्थापकीय सहयोग पु-याउनुहुने नगरपालिकाका कर्मचारी तथा वडा कार्यालयका वडा सचिव एवं सम्पूर्ण कर्मचारीहरूलाई धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

धन्यवाद ।

प्रस्तुतकर्ता

जोगराम चौधरी

नगर उपप्रमुख